

## MATINAL DE L'EVOLUCIÓ HUMANA

### *EL LLARG VIATGE DE L'ESPÈCIE HUMANA*

DISSABTE 10 DE NOVENBRE, DE 9.00 A 14.00 HORES  
OCTUBRE CENTRE DE CULTURA CONTEMPORÀNIA

#### RESUMS

##### EL GENOMA EN LA RECONSTRUCCIÓ DE LA HISTÒRIA DE LA HUMANITAT

*Jaume Bertranpetit*

La reconstrucció dels orígens humans ha obert una font d'informació impensable fa escàs temps: el coneixement del nostre genoma, de les diferències amb espècies properes i amb l'estructuració geogràfica de les diferències genètiques. Les biotecnologies ens permeten cada vegada filar més fi en els orígens de la humanitat actual i en els moviments demogràfics que forjaren la dispersió dels nostres avantpassats. Per altra banda s'hi ha sumat la informació del DNA antic. Avui el coneixement del genoma és peça fonamental per a reconstruir la història de la humanitat.

##### CARRONYA, HIENES I HOMÍNIDS

*Bienvenido Martínez-Navarro*

La transformació des d'una alimentació fonamentalment vegetariana cap a d'altra amb un fort component carnívor és la causa fonamental que provocà la individualització del gènere *Homo* respecte d'*Australopithecus*. Aquesta mateixa causa és la que va permetre que *Homo* fora capaç d'eixir de les latituds tropicals africanes on els recursos vegetals són molt abundants i conquerís les latituds mitjanes d'Euràsia, amb climes estacionals. Però l'accés a la carn mai no fou fàcil i les hienes eren uns durs competidors que en moltes ocasions guanyaren la partida.

##### UNA PERSPECTIVA ARQUEOLÒGICA DE L'EVOLUCIÓ HUMANA

*Valentín Villaverde*

Les darreres troballes paleontològiques i el seu context arqueològic ens permeten valorar el procés evolutiu. Ens centrarem en l'expansió dels homínids fora d'Àfrica, la valoració de les causes i el nombre d'aquestes migracions i els problemes relatius a les capacitats cognitives dels neandertals i el seu paper en l'evolució humana.

## PONENTS

**Jaume Bertranpetit** (Camprodon, Girona, 1952) és catedràtic de biologia de la Universitat Pompeu Fabra. Dirigeix la Unitat de Biologia Evolutiva de la Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida d'aquesta universitat. Anteriorment fou Catedràtic de la Universitat de Barcelona. El seu camp de recerca és la genètica de poblacions humanes, l'evolució molecular i la interacció de la biologia evolutiva humana amb altres disciplines, recerques sobre les quals ha publicat més de 250 treballs. Membre de l'Institut d'Estudis Catalans i de nombroses organitzacions internacionals, actualment és director de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA).

**Valentín Villaverde Bonilla** és catedràtic de prehistòria de la Universitat de València, director d'excavacions arqueològiques en els jaciments del Paleolític mitjà de la Cova Negra (Xàtiva), la Cueva Antón (Mula) i el Abrigo de la Quebrada (Xelva) i en els jaciments del Paleolític superior de la Cova de les Cendres (Teulada) i la Ratlla del Bubo (Crevillent). La seua recerca sobre Paleolític mitjà i superior i Art Prehistòric ha aparegut en nombroses monografies i articles.

**Bienvenido Martínez-Navarro** és professor d'investigació ICREA en la Universitat Rovira i Virgili i en l'Institut Català de Paleoecologia Humana de Tarragona. És codirector del projecte d'investigació d'Orce i desenvolupa a més una intensa labor en altres projectes internacionals com el de Dmanisi (Geòrgia), Ubeidiya i Gesher Benot Yaaqov (Israel), o Buia (Eritrea). És especialista en grans mamífers quaternaris i el seu principal interès és l'estudi de les dispersions faunístiques associades a dispersions humanes durant el Plio-Pleistocè, amb l'objectiu de conèixer millor l'entorn ecològic dels homínids.